

به رسمیت شناختن حق اعتراض

آذر منصوري

اصل 27 قانون اساسي کشورمان براي اين در سند ملي ايرانيان منعکس شد تا شهروندان ايراني بتوانند در يك فضاي مدني، مسالمت‌جويانه و آرام اعتراضات خود را نسبت به رفتارهاي حاکمان، شيوه‌هاي حکمراني، سياست‌گذاري‌ها و برنامه‌ريزي‌هاي اجرايي، تقنيني و... مطرح کنند. ضمن اينکه نظام حکمراني نيز از اين طريق بتواند رفتارهاي خود را متناسب با مطالبات مردم تنظيم کند. بنا بر اين اين اصل بي‌دليل در قانون اساسي گنجانده نشده و هدي براي آن وجود دارد. همان‌طور که وقتي به فصل 3 قانون اساسي مراجعه ميشود، اصولي در آن ديده شده که همگي با حقوق شهروندان و مسيرهاي تحقق مطالبات مردم مرتبط است. از جمله اين گزاره‌ها حق آزادي بيان، حق برگزاري تجمعات، انتخابات آزاد، مشارکت شهروندان در نهادهاي مدني، احزاب و نهادهاي واسط و... است، اين موارد فصل 3 در کنار اصل 27 قانون اساسي، حقوق شهروندي را به رسميت ميشناسند در تلازم يکديگر هستند. اگر نظام سياسي به گونه‌اي رفتار کند که مشارکت مردم در انتخابات افزايش يابد، زمينه حضور افراد متخصص و صاحب‌نظر فراهم شود و منتخبين مردم در راستاي خواست در انتخابات حضور يافته و انتخاب شوند و بعد از حضور در مديريت نيز در راستاي تحقق مطالبات مردم گام بردارند، از سوي ديگر حق آزادي بيان وجود داشته باشد و خبرنگاران بتوانند صدای مردم را منعکس کنند و جاگاه رسانه‌ها و اطلاع‌رساني شفاف به رسميت شناخته شود، همچنين احزاب هم به عنوان کنشگران اصلي سياست جاگاه خود را کسب کنند و در شمایل حلقه واسط عمل کنند. مي‌توان نسبت به بهبود شاخصهاي حکمراني خوب در ايران اميدوار شد. در واقع در اين شرايط است که چرخ توسعه اعم از توسعه سياسي، فرهنگي، اجتماعي و... نيز به چرخش درخواهد آمد. بر اين اساس حق اعتراض در کنار ساير حقوق شهروندي معنا پيدا مي‌کند. اگر حاکميت به بحث تحقق همه شوون حقوق شهروندي متعهد شود، همه مصاديق اين حقوق محقق ميشود و اگر به اين گزاره بي‌توجه باشد، مجموعه مطالبات مردم بر زمين خواهد ماند. بدون ترديد اگر در گذشته به حقوق شهروندي توجه بيشتري ميشد، امروز جامعه دچار يك چنين شکاف عميقي نبود. در اين ميان، حق اعتراض شهروندان يك حق ويژه است که

در هر حالي مي‌تواند صدي شهروندان را به گوش تصميم‌سازان برساند. به عبارت روشن‌تر، اعتراض نه فقط ظرفيتي براي شهروندان، بلکه ظرفيتي براي مسوولان و حاکمان نيز خواهد بود.

در رخدادهاي اعتراضی اخير و در شرايطي که همه مسوولان حق اعتراض را به رسميت شناخته بودند، اگر به مطالبات و خواسته‌هاي مردم توجه ميشد و به ظرفيت‌هاي قانوني توجه کردن نهاده ميشد، بدون ترديد شاهد چالش‌هاي اخير نبوديم. همان‌طور که در سال 96 نيز به اين ضرورت‌ها توجه نشد و تلاش شد تا صورت‌مساله پاک شود. به نظر ديگر وقت آن رسیده است که به نگراني همه دلسوزان کشور، مردم و اقشار مختلف توجه شود. متأسفانه اگر به ظرفيت‌هايي چون حزب، رسانه، نهادهاي مدني و... به عنوان يك ظرفيت توجه ميشد، با يك چنین مشکلاتي که امروز وجود دارد، روبه‌رو نبوديم. حزب اتحاد ملت بارها تاکيد کرده که درخواست برگزاري تجمع خود را به وزارت کشور ارسال کرده است. از روز چهارم اعتراضات درخواست ما در کنار 5 حزب ديگر در سامانه وزارت کشور ثبت شد و ما آماده‌ايم تا اين تجمع قانوني را برگزار کنيم. روز يکشنبه نيز پيرو درخواست‌هاي قبلي نامه‌اي براي برگزاري اين تجمعات ارسال شد که اميدواريم وزارت کشور به آنها توجه کند.

منبع: روزنامه اعتماد 19 مهر 1401 خورشیدی